

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ VLASTIMILA VÁLKA

13. června 2001 se dožívá sedmdesáti let docent Ústavu české literatury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity PhDr. Vlastimil Válek, CSc. Jako rodák z Olomouce absolvoval gymnaziální studia v Holešově, pak filozofická studia v Brně, a protože už tehdy vynikal nadáním a pílí, stal se r. 1954 asistentem někdejší katedry českého jazyka a literatury. Pro tuto katedru — založenou r. 1951 — nebyla to nijak snadná doba: během několika předchozích let z ní smrt odvolala její čelné představitele — profesora Jana Vilikovského, prof. Antonína Grunda a naposledy — r. 1953 — prof. Adolfa Kellnera. O to náročnější byly úkoly, které spadly na bedra mladých. Válek — jako jeden z nich — se těchto úkolů nejen nezalekl, ale se vši energií svého mládí začal je obětavě a svědomitě plnit. Pod učitelským vedením prof. Josefa Hrabáka vypracoval se ve spolehlivého znalce historie české literatury 19. a 20. století a zpočátku se soustředil na osobnost a dílo V. K. Klicpery. Rozpoznal v tvorbě a osobnosti tohoto umělce kvality, které dávaly impulsy moderní české dramatice, dokonce i meziválečné avantgardě. Věnoval bedlivou pozornost vývoji a zrání Klicperova díla, a proto důkladně studoval všechny archivní materiály, vztahující se k danému úkolu. Zde možno shledávat počátky Válkova plodného a dlouholetého zájmu o další dvě literárněvědné oblasti: totiž o rukopisnou i tištěnou dokumentaristiku a o textologii. (Soupis jeho prací do r. 1992 — svědčící o tomto zájmu — obsahuje Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity D 39, 1992.) Zvláště je však třeba připomenout — blíže než bibliografickým záznamem — Válkovu knižní monografii z r. 1984, nazvanou *K specifičnosti memoárové literatury*. Je to práce výjimečného významu v naší literární vědě. Válek zde nově definuje žánr memoárové literatury, určuje a vymezuje jeho vztah k literatuře dokumentární a umělecké a včleňuje jej do složitého organismu našeho národního písemnictví. — Odtud se jeho zájem soustřeďuje víc a víc k literatuře dvacátého století, kde autor sleduje a charakterizuje vzpomínkovou literaturu od počátku našeho století do konce druhé světové války, v další části pak od r. 1945 do současnosti.

Podstatně důležitou oblast odborné aktivity Vlastimila Válka představuje jeho rozsáhlá činnost editorská. Od konce padesátých let textově připravil — buď sám, nebo se spolupracovníky — na tři desítky edic českých autorů 19. a 20. století, opatřil je zevrubným jazykovým a literárněhistorickým komentářem a kritickým aparátem; v některých případech šlo o texty dosud netištěné, tedy

rukopisné; z nich nejpozoruhodnější byl do té doby (1970) neznámý rukopis obsáhlých a pro naši literární historii obzvláště cenných Pamětí Miloslava Hýska. Válek se také významně podílel jako editor na tom, že české literatuře bylo po nucené dlouholeté pauze vráceno dílo Arne Nováka, i když vydání obsáhlého výboru z Novákova díla (Česká literatura a národní tradice) muselo na zveřejnění čekat od r. 1969 až do r. 1995. Válek zde znovu potvrdil, že patří k našim nejlepším editorům posledních desetiletí. V nejposlednějších letech to znovu připomněly jeho edice děl J. Mahena, Ed. Basse a jiných.

Váلكovy zásluhy o naši literární vědu a o šíření znalostí české (a slovenské) literatury jsou v tomto příspěvku ovšem jen letmo naznačeny. Bylo by třeba připomenout jeho dlouholetou činnost učitelskou — a to nejen na zdejší Filozofické fakultě, ale i na fakultě Pedagogické, stejně jako jeho zásluhy o brněnskou pobočku Literárněvědné společnosti ČSAV, jejímž byl tajemníkem, pak mnohaletým předsedou.

Kolegové a studenti nepochybně přejí doc. Váلكovi hodně tvůrčí energie do dalších let a za jeho dosavadní práci vědeckou a pedagogickou mu vyslovují upřímný dík.

Dušan Jeřábek